

ficatio erit sumenda, hæc fideliter, et gratis referre teneantur, alioquin eorum conscientias graviter oneratas esse scient; ac Deum et Superiores suos habebunt ultores.» (Ib.)

—Quid amplius ulteriusque disposuit?

R. Cap. 1.º Sess. XXIV, de Reform. sic habet: «Quoniam vero in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, et doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex Nationum, Populorum, ac morum varietate potest adhiberi: mandat sancta Synodus, ut in Provinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, et Provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur.» (Ib.)

—Hæc disciplina est in praxi?

R. Neg. Sed subrogata est alia forma, data in Bulla Gregorii XIV, anno 1590, quæ incipit *Onus*, et hodie est in usu.

—Quot sunt hujusmodi informationes in Hispania?

R. Duo, alia de vita et moribus, alia de Fide et doctrina, quæ quidem fiunt examinatis testibus ab ipsomet Suae Sanctitatis Apostolico Nuntio, in quo processu constat etiam Ecclesiam Cathedralem pastore suo esse viduatam.

—Quid de hoc processu disponit fieri Synodus?

R. «Ut cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quam primum ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse Summus Pontifex, plena totius negotii, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesiis possit utilius providere.» (Sess. XXIV, cap. I.)

—Quid Romæ faciendum disposuit Concilium?

R. «Omnes vero inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quæcumque de promovendi qualitatibus, et Ecclesiæ statu, a quibuscumque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturum erit in Consistorio, et alios tres Cardinales diligenter exami-

nentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, et trium Cardinalium subscriptione roboretur, in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirmant, se, adhibita accurata diligentia, invenisse promovendos qualitatibus a jure, et ab hac Sancta Synodo requisitis, præditos: ac certo existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse qui Ecclesiis præficiantur.» (Ib.)

—Quid ulterius?

R. «Ita ut relatione in uno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud consistorium judicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire.» (Ib.)

LECTIO XIV.

DE EPISCOPORUM IN HISP. ECCLES. PRÆSENTATIONE (1).

—Quid Hispani Canones de eligendo Episcopo tradunt?

R. In Summa Martini Bracharensis, Canone 1.º *De electione Episcopi* inseritur Laodicensis Canon, his verbis: «*Non liceat populo electionem facere (eorum?) qui ad sacerdotium provocantur*, sed iudicium sit Episcoporum, ut ipsi eum qui ordinandus est probent, si in sermone et fide et in spiritali vita edoctus est.»

—Quid Concilium Toletanum IV, sub Divo Isidoro, de his qui non possunt promoveri ad Episcopatum?

R. Canone XIX, ut errores et pravos usus averteret hæc habet: «Eos arcet a Pontificatu *qui in aliquo crimine detecti sunt*.

2.º Qui infamiae nota aspersi sunt.

3.º Qui scelera aliqua per publicam pœnitentiam admisisse confessi sunt.

4.º Qui in hæresim lapsi sunt.

(1) Cum lectio præcedens nimium lata evaserit, quæ de privata Hisp. disciplina dicenda sunt seorsim tractare oportunitum visum est.

- 5.º Qui in hæresi baptizati aut rebaptizati esse noscuntur.
- 6.º Qui semetipsos absciderunt, aut naturali defectu membrorum, aut decisione aliquid minus habere noscuntur.
- 7.º Qui secundæ uxoris conjunctionem sortiti sunt, aut numerosa conjugia frequenter verunt.
- 8.º Qui viduam aut marito relictam duxerunt, aut corruptarum mariti fuerunt.
- 9.º Qui concubinas ad fornicationem habuerunt.
10. Qui servili conditioni obnoxii sunt.
11. Qui ignoti sunt.
12. Qui neophyti sunt, vel laici sunt.
13. Qui sæculari militiæ sunt dediti.
14. Qui Curia (1) nexibus obligati sunt.
15. Qui inscii litterarum sunt.
16. Qui nondum ad triginta annos pervenerunt.
17. Qui per gradus ecclesiasticos non acceperunt.
18. Qui ambitu honorem quærunt.
19. Qui muneribus honorem obtinere moliantur.
20. Qui a decessoribus in *Sacerdotium* (id est Episcopatum) eliguntur.»

—Quid amplius de electione hic percelebris Canon?

R. «Sed nec ille Sacerdos deinceps erit quem nec Clerus nec populus propriæ Civitatis elegerit, vel auctoritas Metropolitanæ vel comprovincialium Sacerdotum assensio exquisivit. Quicumque igitur deinceps ad ordinem Sacerdotii postulatus, et in his quæ prædicta sunt exquisitus in nullo horum deprehensus fuerit, atque examinatus probabilis vitæ atque doctrinæ extiterit, tunc, *secundum Synodalia* vel *Decretalia constituta*, cum omnium Clericorum vel civium voluntate, ab universis Comprovincialibus Episcopis, aut certe a tribus in Sacerdotium, die Dominica consecrabitur.»

—Hic Canon particularis tantum disciplinæ censetur?

R. N. In Decretis enim continetur. Dist. 51, cap. *Qui*

(1) Curiales Jure Romano dicebantur qui municipalibus officiis adstricti erant, ita ut munia et onera declinare nequirent, unde ipsi aliquandiu gravibus ærumnis obnoxii erant. Catholici Hispani Jure Romano regebantur, nondum Gothicis legibus addicti.

in aliquo; unde quamvis particularis fuerit, medio ævo ex magna acceptatione generalis evasit.

—Quid verbis illis «*Secundum Synodalia et Decretalia*» datur intelligi?

R. Non solum Canones Conciliorum generalium vel particularium esse servandos, sed etiam Decreta specialia Rom. Pontificum, quibus obtemperabat Hispana Ecclesia, et non poterat non obtemperare, quidquid in contrarium ferant præteriti sæculi neoterici.

—Quænam ergo specialia hac de re Decreta seu Decretalia, de quibus laudatus Canon?

R. Præter alia monumenta citari possunt Epistola S. Innocentii I, universis Episcopis Hispaniæ in Toletana Synodo constitutis, initio sæculi V (402); in qua corripit ordinationes factas contra Nicænos Canones.

2.º Hilarii Papæ ad Ascanium Tarraconensem Epistola, contra præcipites et anticanonicas Silvani Calagurritani ordinationes, quæ ignaros, pœnitentes et inutiles ab Episcopatu arcet, anno 465.

—Quid notandum in hac Hilarii Epistola de populari ad electionem concursu?

R. «*Nec tantum putetis petitiones valere populorum ut cum his parere vultis, voluntatem Dei nostri, qui nos peccare prohibet, deseratis.*» (Mt.) Quæ quidem aurea verba et humanum obsequium condemnant et popularis suffragii inanem frequentiam, ejusque ad electionem concursum explicant.

—Quo jure Hispani Reges Episcopos eligere cœperunt?

R. Medio sæculo VII, una cum Toletano Antistite, ut apparet ex Canone VI Concilii Toletani XII, anno 681, «*Unde placuit Pontificibus Hispaniæ*» nuper citato cum de Hispaniensi Primatu. (Lectio VIII, pag. 37). Antea tamen jam Reges in Episcoporum electione partem habebant, a tempore forsitan Reccaredi Regis, ut patet ex Epistola Sti. Braulionis ad Isidorum Hispalensem, ejusque responsione (1).

(1) Braulius ad Isid. Hispal.—«Ut quia Eusebius noster Metro-

—Quænam hujus disciplinæ causæ?

R. Bizantinorum Principum imitatio, qui quidem et populo et etiam magnatibus præpotentia Cæsarea successerunt, ut turbas seditionesque vitarent. Cum autem Bizantini Contestaniæ et Bæticiæ maritimas oras occuparent, Wisigothi eorum mores et politiores usus, quin etiam corruptelas, in pluribus imitabantur. Ex alia vero parte S. Sedes a Casarismo Byzantino hæresibus, rapinis et persecutionibus vexata, his electionibus intendere non poterat.

—Quid a sæculo VIII usque ad XII?

R. Capitula Cathedralia Episcopos eligebant, juxta generalem disciplinam, usque ad tempus in quo hoc jus sibi S. Sedes vindicavit.

—Quid in Partitarum legibus hac de re continetur?

R. Capitulo Cathedrali injungitur obligatio denunciandi Regiæ Maj. vacantem esse Ecclesiam, ut Rex eam tueatur, libereque ipsa pastorem eligat. (L. 18, tit. 5, Part. 1.^a (1).

—Ergo adhuc sæculo XIII electio Episcoporum in Hispania a Capitalis fiebat?

R. Af. Et patet ex citata lege, quæ Castellæ mores et

politanus decessit habeas misericordiæ curam, et hoc filiolo tuo nostro Domino suggeras» etc.

Isidorus vero Braulioni respondet: «De constituendo autem Episcopo Tarraconensi non eam quam petisti sensi sententiam Regis.»

(1) «Antigua costumbre fue de España, e duró todavía, e dura hoy día, que quando fina el Obispo de algun lugar, que lo facen saber el Dean e los Canónigos al Rey por sus mensageros de la Iglesia, con carta del Dean e del Cabildo, como es finado su Perlado, e que le piden por merced que le plega que ellos puedan fazer su eleccion desembargadamente, e que le encomienden los bienes de la Iglesia: e el Rey debegelo otorgar, e embiarlos recabdar, e despues que la eleccion ovieren fecho presentente el elegido, e el mandele entregar aquello que rescibió.»

«E esta mayoria e honrra han los Reyes de España por tres razones. La primera, porque ganaron las tierras de los moros, e fizieron las mezquitas eglesias, e echaron de y el nome de Mahoma, e metieron y el nome de nuestro Señor Jesu Christo. La segunda, porque las fundaron de nuevo en lugares donde nunca las ovo. La tercera, porque las dotaran e demas les fizieron mucho bien: e por eso han derecho los Reyes de les rogar los Cabildos en fecho de las elecciones, e ellos de saber su ruego.»

usus medio sæculo XIII describebat: idem quoque in Aragoniæ ditionibus, quin etiam, et electio a Capitulis, et confirmatio a Metropolitanis, toto fere sæculo XIII servatæ sunt, donec utraque sibi reservavit S. Sedes, ut in aliis regionibus.

—A quo tempore Hispaniæ Reges jus præsentandi Episcopos pro ecclesiis suæ ditionis habuerunt?

R. A tempore Adriani VI Pont., qui hoc jus præsentandi Episcopos Hispaniæ Carolo V Imperatori, discipulo suo, ex privilegio tribuit, anno 1523, nam prædecesores sui preces mittere in favorem eligendorum, non vero præsentare consueverant.

—Quid hac de re in præsentanti disciplina?

R. Jus illud præsentandi sancitum fuit a Benedicto XIV, in Convent. anni 1753, quo Regium universale Patronatus jus sancitum fuit, quin tamen de hac præsentatione disputatio foret, cum illa, et Bullis et Apostolicis privilegiis firmata esset (1).

—Quinam Catholici Principes eodem privilegio gaudent?

R. Austriæ, Baviariæ, Galliæ, Neapolis et Sardinia ex pactis cum S. Sede conventis.

—Quid in aliis gentibus?

R. Anglicana Capitula tres candidatos nominant, et, eum informatione Archiepiscopi, vel Episcopi antiquoris, hæc commendatio Rom. Pont. mittitur, qui inter illos eligit, cum potestate vero eligendi alium si vellet.

In Belgii regno, ab anno 1830, Capitula eligunt, ex concessionem Leonis XII, idemque in Borussia (*Prusia*) ex concessionem Pii VII, anno 1821 facta. Curatur tamen ut prius Rex electi nomen sciat, gratumque habeat. Idem de electis ad Russorum ecclesias, ex concessionem Pii IX, Imperatori Nicolao I largita, anno 1847.

(1) No habiendo habido controversia sobre la pertenencia á los Reyes Católicos de las Españas del Real Patronato, ó sea nomina á los Arzobispados, Obispados, Monasterios y Beneficios Consistoriales, es á saber, escritos y tasados en los libros de Cámara cuando vacan en los Reinos de España, hallándose apoyado su derecho en Bulas y privilegios Apostólicos, y otros títulos alegados por ellos.

LECTIO XV.

DE EPISCOPORUM INSTITUTIONE ET CONSECRATIONE.

—Ut Episcopus sit legitimus debet confirmari a Rom. Pont?

R. Af. Concilium Can. 8, Sess. XXIII, sic ait: «Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos et veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.» Ergo a contrario, et post Concilium Trid., Episcopus a Rom. Pont. non assumptus nequit dici legitimus.

—Quo jure competit Rom. Pont. Episcoporum confirmatio?

R. Jure antiquo confirmatio fiebat a superiori immediato, nempe suffraganeus a Metropolitano: hic a Primate vel Patriarcha, Primas vero vel Patriarcha a Rom. Pont. Sed justis de causis, a sæculo XIII, hoc jure Metropolitanis exciderunt, sicut Capitula, ab Episcoporum electione.

—Quanam fuerunt hæc justæ causæ?

1.º Frequentes lites inter Capitula, et appellationes ad S. Sedem.

2.º Regum et Procerum feudalium oppressiones, et sollicitationes erga indignas personas.

3.º Metropolitanorum negligentia, et etiam horum indebitæ exactiones.

4.º Necessitas recuperandi facultates, quibus Sancta Sedes, majori decore et vigore, ecclesiasticam disciplinam reservationibus his tueretur, quod hodie dicitur *sistema de centralizacion* (1).

—Sunt qui hanc confirmationem male ferant?

R. Jansenistæ omnes, inter quos septem Episcopis schismatici in Flandriæ et Batavorum regionibus eminent. Sed

(1) V. Pretiosum opus Cardinalis Inguanzo, cui titulus «Discurso sobre la Confirmacion de los Obispos, impreso en Cádiz en el año 1813.» Madrid ap. Aguado 1836, 1 vol. in 4.º

hodie jam in vanum laborant, nam a catholicis undequaque iridentur, et cum impiis computantur.

—Episcopi subjacent examini alicui?

R. Episcopi intra Italiam examinantur a Rom. Pont. ex Bulla Clem. VIII: de cæteris non est in usu.

—Tenetur electus petere confirmationem?

R. Af. Et quidem supplicibus litteris, quibus constat electi acceptatio.

—Potest electus non confirmatus se mittere in Diocesis suæ gubernationem?

R. Prohibetur jure communi (cap. *Avaritia cecitas*, 5 de Elect. in Sexto) ex Concil. Lugdun. quod quidem, cum generale sit, omnes obligat sine tergiversatione (1). Quin etiam hodie plus necessaria et ad vitandam oppressionem civilis potestatis utilis est prout in Gallia et Hispania recentioribus factis experientia docuit.

—Quid est confirmatio?

R. Formula qua Romanus Pontifex præsentatum et electum, ad votum Cardinalis Relatoris, et expetitis aliorum Cardinalium suffragiis, sacerdotem in Episcopum instituit, et publici juris in Ecclesia ipsius electionem facit, solemnibus et expressis verbis (2).

—Quanam est confirmationis formula?

R. «Auctoritate Dei Omnip. P. et Filii et Sp. Sti. et Beatissimorum Apostolorum Petri et Pauli, ac nostra, Ecclesiam N. de persona N. providemus, ipsumque illi in Episcopum præficimus et pastorem, curam et administrationem ipsius eidem in spiritualibus et temporalibus plenarie committendo.»

—Acquiritur hac confirmatione aliqua potestas?

R. Confirmatione hac, et expeditis litteris seu Bullis, acquiritur potestas *jurisdictionis*, non vero *ordinis*, hæc enim a consecratione pendet.

—Quod Bullæ mittuntur Episcopis confirmatis?

(1) V. opus cui titulus «Juicio analítico sobre el discurso canónico legal del Excmo. é Illmo. Sr. Vallejo.» Madrid. ap. Aguado, 1839, 1 vol. in 4.º. Hic liber a Pompilonensi Episcopo D. D. Severo Andriani scriptus fertur, quamvis sine illius nomine evulgatus fuerit.

(2) V. Barbosa, qui de his solide lateque tractat.

R. Novem, nempe Bulla Regis.—2.ª Subditorum seu *de Vasallos*.—3.^a Electo.—4.^a Consecrationis et juramenti.—5.^a Provisio- nis.—6.^a Metropolitano.—7.^a Capitulo.—8.^a Populo.—9.^a Absolutionis.

—Quæ retinentur?

R. Bulla quæ dicitur subditorum seu vasallorum: in aliis vero retinentur clausulæ seu verba quibus conceditur potestas in spiritualibus *et temporalibus*, quin etiam et aliæ minoris momenti.

—Quid de his dicendum?

R. Bullæ dantur uniformiter totius mundi Episcopis, non tantum Hisp. Ec. prælatis. Si subditos vel *vasallos* non habent Bulla Pontificia illos non dabit. Si vero habeat, uti contingit Episcopo Urgellensi in Republica Andorrana, eos habebit, etiamsi Bulla hæc retenta fuerit.

—Quid de retenta clausula *potestatis in temporalibus*?

R. Idem ac de præcedenti. Ecclesia habet bona temporalia propria, et quidem non omnia Regum vel populi donatione, sed ipsius Ecclesiæ legitima acquisitione. Has autem temporalitates, et alia temporalia jura, acquirit Episcopus eo quod Episcopus est, ideoque etiam retenta clausula.

—Intelligendum est hac retentione Episcopum non posse habere potestatem in *temporalibus* et circa res exteriores?

R. Nefas esset dicere hanc fuisse mentem Catholicorum Hispaniæ Regum, quum hæc doctrina damnata sit in primis articulis Bullæ *Auctorem Fidei*, quæ est Hispaniæ lex.

—Quid damnatur in hac jansenistica propositione?

R. Propositio affirmans, *abusum fore auctoritatis ecclesiastica transferendo illam ultra limites doctrinæ ac morum, et eam extendendo ad res exteriores...*

Quatenus indeterminatis illis verbis *extendendo ad res exteriores* notet velut abusum auctoritatis Ecclesiæ usum ejus potestatis acceptæ á Deo, qua usi sunt et ipsimet Apostoli in disciplina exteriori constituenda et sancienda, HÆRETICA. Mt.

—Quod temporis spatium ad consecrationem datur?

R. «Ecclesiis cathedralibus; seu superioribus, quocumque nomine ac titulo præfecti, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra

tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur; si intra totidem menses postea id facere neglexerint; ecclesiis ipso jure sint privati.» (Sess. XXIII, cap. 2). Mt.

—Potest hoc spatium prorogari?

R. Concilium antea, Sess. VII, cap. 4, statuerat: «Ad majores ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus a jure statutum suscipiant: et prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.»

—Ubinam facienda consecratio?

R. «Consecratio vero, si extra Curiam Romanam fiat, in ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commode fieri poterit, celebretur.» (Sess. XXIII, cap. 2.)

—Consecratio æquivalet matrimonio Episcopi cum Ecclesia sua?

R. Af. Ideoque in electione *initiatum*, in confirmatione *ratum* in consecratione intelligitur *consummatum*.

—Quenam juramenta præstat Episcopus?

R. Primo de fidelitate *in genere* Ecclesiæ, et Rom. Pont. ejusque successoribus servanda.

2.º De non lædendo Rom. Pont. consilio neque facto.

3.º De secreto servando:

4.º De defendendo Papatu, regulisque Patrum servandis.

5.º De assistentia ad Concilium si vocatus fuerit.

6.º De recipiendis honorifice Legatis Pont.

7.º De visitatione ad Sacra Apostolorum limina.

—Quid de juramento fidelitatis civilis?

R. A tempore Catholicorum Regum Ferdinandi et Elisabeth jurabant Episcopi se non capturos vectigalia cætera- que jura Regum (Lib. 1, tit. 8, ley 1.^a Novis. Rocop.) Philipus IV addidit Episcopis Indiarum juramentum de non usurpando Regio patronatu. Denique exeunte sæculo XVIII inductum aliud juramentum erga leges regni, regalia jura et legitimas consuetudines, quæ quidem intempestiva additio in actu consecrationis, diu in vanum reclamata fuit, donec tandem hisce recentioribus annis inducta est formula simplex, communi consensu utriusque potestatis sancita.

—Episcopi Hispani post consecrationem tenentur Regi adstare?

R. Quamvis in antiquis legibus (1) ita indicatur hoc tamen non tamquam jus imponitur sed ut mera consuetudo decoris causa; quin e contra Partitarum leges ipsis ut *statim* ecclesias adeant indicant (2).

LECTIO XVI.

DE EPISCOPORUM OFFICIO ET POTESTATE.

—Quænam in Episcopali officio continentur?

R. Tria præcipue, nempe munia, onera et munera.

—Quotuplex est Episcopalis potestas?

R. *Ordinis* et *jurisdictionis*, cui aliqui J. Canonici periti tertiam addunt, nempe potestatem *legis Diocesanae*: hinc prima continet munia, secunda præcipue onera, tertia vero munera.

—Quid est potestas ordinis?

R. Quæ ex consecratione derivatur, et characteri Episcopali est annexa, relative ad sacramenta peculiariter ministranda, aliaque Sacra munia Episcopalia obeunda, unde in his continetur Pontificalis dignitas, seu Pontificalia exercendi jus.

—Quid de his Tridentinum Concilium?

R. «Sacrosancta Synodus declarat, præter cæteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipue pertinere; et positos, sicut idem Apostolus ait, a Spiritu Sancto

(1) Ley 1, tit. 17, libro 1.º de la Novis. Recop. ex Comitiis, ap. Complutum, anno 1328, quæ sit ait: «Costumbre antigua es en España que los Reyes de Castilla consentan las elecciones que se han de hacer de los Obispos... e otrosi desque el tal Perlado o Obispo fuere elegido como debe y confirmado, fue y es costumbre antigua que antes que haya de aprehender posesion de la Iglesia, deben venir por sus personas a hacer reverencia al Rey...»

(2) Ley 27, tit. 5.º Partida 1.ª «Tornarse deben luego los Obispos e los otros Perlados mayores para sus eglesias *despues* que fueren consagrados.» Vox *luego* hic sonat idem ac *statim*, non vero *postea*, ut patet ex verbo *despues*, quo infra utitur.

regere Ecclesiam Dei, eosque presbyteris superiores esse; ac sacramentum Confirmationis conferre; ministros Ecclesie ordinare; atque alia pleraque peragere ipsos posse, quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent.» (Sess. XXIII, cap. 4 *de Eccles. Hier. et ordinatione.*) Mt.

—Quæ sunt *alia pleraque* de quibus S. Syn. loquitur?

R. Chrisma conficere, ecclesias consecrare, benedicere vel reconciliare, abbates, abbatissas, altaria, imagines, cœmenteria, vestes ac sacra vasa benedicere, aliaque hujusmodi facere.

—Hæc omnia sunt incommunicabilia?

R. Potestas ordinandi presbyteros et diaconos incommunicabilis est: cætera vero communicari possunt sacerdotibus, quamvis non sint Episcopi.

—Quid de ministro Sacramenti Confirmationis Trid. Concilium?

R. «Si quis dixerit: Sanctæ Confirmationis *ordinarium* ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem, anathema sit.» (Sess. VII, can. 3). Mt.

—Quid hac de re orientalis Ecclesia?

R. In ea presbyteri ministri Confirmationis esse solent. Hoc vero nihil ad nos.

—Quid vero antiqua Hispaniæ disciplina?

R. Concilium Bracharense I, canone 19, sic ait. «Placuit ut si quis presbyter post hoc interdictum ausus fuerit chrisma benedicere, aut ecclesiam aut altarium consecrare, a suo officio deponatur; nam et antiqui canones hoc vetuerunt.» Nb.

—Quid Summa Martini Bracharensis?

R. Cum hæc e conciliis orientalibus compilata sit ut plurimum orientalem redolet disciplinam. Canone igitur LIII sic ait: «Presbyter præsentem Episcopo non signet, nisi forte ab Episcopo fuerit illi præceptum.»

—Potest hodie Episcopus delegare presbytero confirmationis ministerium?

R. N. Sed tantum alteri Episcopo. Delegatio vero presbyteri a Rom. Pont. fieri potest.

—Quid dicitur potestas jurisdictionis?

R. Illa qua Episcopus ex jure Canonico mediante confirmatione Pontificia diœcesim regit.

—Hæc potestas est communicabilis?

R. Af. Ideoque et Episcopus ipse suis vicariis illam communicat.

—Quæ sunt præcipuæ partes potestatis jurisdictionis?

R. In his continentur onera et jura.

1.º *Doctoris*, id est, docere, prædicare et errores damnare: leges etiam ferre ut *Legistrator*, in synodo vel extra synodum, juxta jus commune, et, ad illius in sua diœcesi applicationem, interpretari, et in illarum observantia dispensare.

Additur verbum *Legistratoris*, sed hunc in conceptu *Doctoris* involutum puto, Doctor enim non solum docet quid credendum, sed quid faciendum, et quomodo; qua de causa Ecclesia, *legum* nomen abhorrens, præcepta sua non *leges* sed *Canones*, id est, regulas vocavit. Inde illud in scholis tritum—*Reges nolentibus Episcopi volentibus*.

2.º *Pastoris*: Ecclesiæ bona administrare et tueri, beneficia conferre, spiritualem curam animarum, per se vel per parochos aut alios exercere. Sed de his omnibus fusius deinceps cum de Episcoporum obligationibus.

3.º *Judicis*: Canones tam generales quam diœcesanos observare, facere observare, transgressiones illorum coercere et punire, judicialiter et extrajudicialiter, tam in criminalibus quam in civilibus.

—Est ergo in Ecclesia potestatum divisio?

R. Af. et hæc tam decantata distinctio potestatis in *Legislativam*, *Administrativam* et *Judicialem*, tamquam *novum inventum* traducta, vetustissima est in Ecclesia, sub jurisdictionis nomine.

—Quid potestatis *Diœcesanæ* titulo continetur?

R. Hæc tertia potestatis species, quæ non ab omnibus distinguitur, refertur potissimum ad munera Episcopalia, ita ut potius sit pars beneficii quam officii; qua de causa ab aliis rejicitur cum de officio Episcopali loquitur. Attamen in officio non onera tantum, sed etiam jura continentur, dummodo illa prius attendantur.

—Quanam hujus distinctionis origo?

R. Ex patria disciplina exordium duxit, nempe Canone 3.º Illerdensis provincialis Concilii (anno 546). «Quod monachi sine licentia abbatis non ordinentur, ut in Agathensi vel Aurelianensi (1) est constitutum: quæ vero de

(1) Vide Berardi in jus Eccles. t. 1.º, cap. 2.º
jure sunt monasterii, in nullo *Diœcesana lege*, ab Episcopo contingantur. Qui vero basilicam consecrare desiderat, nequaquam sub monasterii specie, ubi congregatio non colligitur, eam a *Diœcesana lege* audeat segregare.»

Hic Canon in disciplinam generalem evadens Juris Canonici peritis ansam præbuit ut distinguerent legem jurisdictionis et legem Diœcesanam.

—Quanam continentur in potestate Legis Diœcesanæ.

1.º Cathedraticum et Synodaticum, id est pensio debita Episcopo ad honorem Episcopalis cathedræ, quæ ut plurimum solvebatur tempore Synodi diœcesanæ, unde illius nomina.

2.º Procuratio canonica tempore visitationis, quin etiam hospitium, equitaturæ et evectiones, de quibus infra cum *de visitatione* (Lect. XX).

3.º Quarta decimalis et legatorum pigrum, in memoriam antiquæ divissionis bonorum Ecclesiæ in quatuor partes, quarum prima Episcopo dabatur.

4.º Luctuosa seu pensio, quam, juxta Synodalia vel Constit. Capitulares, accipit Episcopus e bonis movilibus pretiosis defuncti canonici vel clerici, subditi sui.

His subrogatur hodie pensio a Gubernio soluta Episcopis ratione noviss. Convent., quæ cum *spiritualizata* sit, beneficii pars potissime est, quin possit considerari velut civilis pensio.

5.º Jura quæ Episcopus percipit ratione patronatum specialium, operum piorum, foundationum vel titulo Diœcesani vel representatione communitatum suppressarum a civili potestate.

6.º Aulae Episcopalis habitatio, hortorum, aliorumque prædiorum Episcopali mensæ, siqua sint, usufructus.

7.º His denique annumerari possunt honores, tam Canonici quam politici; qui vel ex Cæremoniali, vel civilibus Legibus Episcopis debentur, de quibus infra. (Lect. XXII).